

354.

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O REPRODUKTIVNOM MATERIJALU ŠUMSKOG
DRVEĆA

Proglašavam **Zakon o reproduktivnom materijalu šumskog drveća**, koji je donijela Ustavotvorna skupština Republike Crne Gore, na četvrtoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2007. godini, dana 5. juna 2007. godine.

Broj: 01- 771/2

Podgorica, 11. juna 2007. godine

Predsjednik Republike Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

ZAKON
O REPRODUKTIVNOM MATERIJALU ŠUMSKOG DRVEĆA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Priznavanje osnovnog materijala za proizvodnju reproduktivnog materijala šumskog drveća (u daljem tekstu: reproduktivni materijal), proizvodnja, kontrola proizvodnje, dorada, promet, upotreba i identifikacija reproduktivnog materijala, vrši se na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Član 2

Reproduktivni materijal koristi se samo na način i pod uslovima kojima se obezbjeđuje kvalitet i prilagođenost uslovima sredine, radi obezbjeđenja održivosti šumskih ekosistema i njihovog obnavljanja u skladu sa principima očuvanja šumskog genetskog fonda i fenotipskih karakteristika vrsta.

Član 3

Reproduktivnim materijalom, u smislu ovog zakona, smatra se sjemenski materijal (šišarka, plod i sjeme namijenjeno za proizvodnju sadnog materijala), dio biljke (reznica, korjenova reznica, lisna reznica, pupoljak, izbojak, položnica, korijen, tkivo za mikrorazmnožavanje, kao i drugi dio biljke namijenjen za proizvodnju sadnica) i sadni materijal (biljka proizvedena iz sjemena, dijela biljke ili prirodni podmladak iz sjemenskih sastojina), koji se koristi za:

- 1) obnovu i osnivanje šuma sadnjom i sjetvom;
- 2) održavanje i osnivanje zaštitnih ili protiverozivnih pojaseva šumskog drveća;
- 3) osnivanje i održavanje plantaža šumskog drveća.

Listu vrsta drveća i hibrida od kojih se dobija reproduktivni materijal od značaja za šumarstvo u Državi Crnoj Gori (u daljem tekstu: Crna Gora), utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove šumarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo), uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Član 4

Ovaj zakon ne odnosi se na:

- 1) reproduktivni materijal koji nije namijenjen za korišćenje u šumarstvu;
- 2) reproduktivni materijal koji se koristi za naučna istraživanja i izvođenje eksperimenata, u skladu sa posebnim programom;
- 3) reproduktivni materijal koji je vlasnik odnosno korisnik proizveo i koji upotrebljava za sadnju i sjetvu u šumi u kojoj je proizveden reproduktivni materijal.

Reproduktivni materijal iz stava 1 al. 1 i 2 ovog člana može biti u prometu samo uz dokument proizvođača sa naznakom: " Nije za upotrebu u šumarstvu ".

Reproduktivni materijal iz st.1 i 2 ovog člana prati dozvola koju izdaje organ uprave nadležan za gazdovanje šumama (u daljem tekstu: nadležni organ uprave).

Član 5

Reproduktivni materijal razvrstava se u sljedeće kategorije:

- 1) reproduktivni materijal poznatog porijekla (poznato porijeklo);
- 2) odabrani reproduktivni materijal (odabran);
- 3) kvalifikovani reproduktivni materijal;
- 4) testirani (sortni) reproduktivni materijal.

Reproduktivni materijal poznatog porijekla je reproduktivni materijal koji potiče od stabla ili iz sastojine, čije su nadmorske visine i regioni provenijencije poznati.

Odabran reproduktivni materijal je reproduktivni materijal koji je proizveden u sjemenskoj sastojini.

Kvalifikovan reproduktivni materijal je reproduktivni materijal koji je proizveden od roditeljskih stabala, klonova, smjese klonova ili u sjemenskim plantažama, fenotipski odabranih na nivou individue.

Testiran (sortni) reproduktivni materijal je reproduktivni materijal koji je proizveden u sjemenskim sastojinama, sjemenskim plantažama, od roditeljskih stabala, klonova ili smješe klonova, čija su svojstva kvaliteta dokazana u uporednim testovima.

Bliže uslove za razvrstavanje reproduktivnog materijala u kategorije, iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 6

Za osnivanje i obnavljanje šuma može se koristiti samo reproduktivni materijal poznatog porijekla, koji je odabran, kvalifikovan, testiran i proizveden u skladu sa ovim zakonom.

Reproduktivni materijal poznatog porijekla može se koristiti za osnivanje i obnavljanje šuma samo unutar istog regiona provenijencije.

Član 7

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) **osnovni materijal za proizvodnju reproduktivnog materijala** (u daljem tekstu: **sjemenski objekat**) je izvorni materijal od kojeg se dobija reproduktivni materijal;

2) **izvor sjemena** je stablo, grupa stabala ili sastojina unutar regiona provenijencije koji je priznat kao sjemenski objekat;

3) **sjemenska sastojina** je dio šume izdvojena na osnovu fenotipskih i drugih karakteristika stabala u kome su sprovedene mjere njege, a čija je osnovna namjena proizvodnja kvalitetnog sjemena;

4) **sjemenska plantaža** je izolovani zasad potomstva punih srodnika ili polusrodnika, odabranih klonova ili porodica klonova namijenjena za proizvodnju ploda i sjemena;

5) **roditeljska stabla** su stabla od kojih je proizvedeno potomstvo kontrolisanim ili slobodnim oprašivanjem;

6) **klon** je grupa jedinki (rameta) proizvedenih vegetativno od jedne matične biljke (ortete);

7) **smješa klonova** je smješa identifikovanih klonova u utvrđenim proporcijama;

8) **autohtoni reproduktivni materijal** je reproduktivni materijal koji potiče od autohtonih vrsta sa područja Crne Gore;

9) **alohtoni reproduktivni materijal** je reproduktivni materijal koji potiče od vrsta sa drugih područja;

10) **provenijencija** je geografski lokalitet i stanište na kome se nalazi sastojina iz koje potiče sjeme;

11) **region provenijencije** je jedno ili više područja sličnih ekoloških karakteristika u kome sastojine određenih vrsta, podvrsta ili varijeteta pokazuju slične fenotipske i genetske karakteristike;

12) **potomstvo punih srodnika (full sib)** je potomstvo poznatih roditeljskih stabala, a potomstvo polusrodnika (half sib) je potomstvo poznatog materinskog stabla dobijeno iz slobodnog oprašivanja;

13) **hibridi** su potomstvo punih srodnika ili polusrodnika;

14) **matičnjak** je zasad osnovan za proizvodnju vegetativnog reproduktivnog materijala;

15) **centralni matičnjak** je zasad reproduktivnog materijala prvog nivoa razmnožavanja u cilju proizvodnje reproduktivnog materijala drugog nivoa razmnožavanja;

16) **komercijalni matičnjak** je zasad reproduktivnog materijala drugog nivoa razmnožavanja od koga se proizvodi reproduktivni materijal za osnivanje i obnovu šuma;

17) **nivo razmnožavanja** je stepen povezanosti reproduktivnog materijala sa sjemenskim objektom;

18) **šumski rasadnik** je posebno uređena površina zemljišta na kojoj se kroz sistem tehnološko - tehničkih postupaka proizvodi sadni materijal;

19) **sjemensko skladište** je mjesto uskladištenja sjemenskog materijala, namijenjeno stvaranju zaliha sjemena radi obezbjeđenja održivosti u gazdovanju šumama;

20) **sjemenska banka** je dugoročno čuvana kolekcija uzoraka sjemenskog materijala iz sjemenskog skladišta ili drugih izvora;

21) **proizvodnja** obuhvata sve faze od sakupljanja sjemena, dobijanja sjemena iz sjemenskog materijala, do uzgoja sadnog materijala dobijenog od sjemena i dijelova biljaka;

22) **promet reproduktivnog materijala** je kupovina, prodaja, uslužno posredovanje, razmjena reproduktivnog materijala, kao i drugi oblik prometa;

23) **partija sjemena** je sjeme iste vrste drveća koje potiče od istog priznatog sjemenskog objekta i koje je na isti način i iste sezone sakupljano, dorađeno i uskladišteno;

24) **snabdevač reproduktivnim materijalom** je privredno društvo ili preduzetnik, koji su registrovani, u skladu sa ovim zakonom, za proizvodnju i promet reproduktivnog materijala.

II PRIZNAVANJE SJEMENSKIH OBJEKATA

Član 8

Za proizvodnju reproduktivnog materijala, mogu se koristiti samo sjemenski objekti, koji su priznati u skladu sa ovim zakonom i upisani u registar (u daljem tekstu: registar sjemenskih objekata).

U registar sjemenskih objekata mogu se upisati samo sjemenski objekti koji ispunjavaju opšte uslove, koji obuhvataju kvalitet i zdravstveno stanje stabala i sastojine, vrijeme plodonošenja, količinu uroda i sl.

Registar sjemenskih objekata sadrži sljedeće podatke:

- 1) rješenje o priznavanju sjemenskih objekata;
- 2) evidenciju o vrstama drveća, hibridima, obliku, količini, zdravstvenom stanju i kvalitetu reproduktivnog materijala u sjemenskim objektima;
- 3) podatke o pregledu sjemenskih objekata.

Član 9

Sjemenski objekat za proizvodnju reproduktivnog materijala, u smislu ovog zakona, je izvor sjemena, sjemenska sastojina, sjemenska plantaža, roditeljska stabla, klon ili smješa klonova.

Član 10

Registar sjemenskih objekata za proizvodnju reproduktivnog materijala ustanovljava i vodi nadležni organ uprave.

Za svaki sjemenski objekat nadležni organ uprave izdaje rješenje o upisu u registar sjemenskih objekata i određuje jedinstveni identifikacioni broj.

Sve promjene podataka o sjemenskim objektima, koje su nastale nakon njihovog upisa, nadležni organ evidentira u registru sjemenskih objekata.

Na osnovu podataka iz registra sjemenskih objekata, nadležni organ uprave jednom godišnje objavljuje listu sjemenskih objekata.

Sjemenski objekat brisaće se iz registra sjemenskih objekata:

- 1) ako se izvještajem iz člana 14 stav 4 ovog zakona utvrdi da ne ispunjava uslove na osnovu kojih je izvršeno njegovo priznavanje i upis u registar;
- 2) na zahtjev vlasnika, odnosno korisnika sjemenskog objekta.

Rješenje o brisanju iz registra sjemenskih objekata iz stava 5 ovog člana donosi nadležni organ uprave.

Član 11

Priznavanje sjemenskog objekta se vrši na osnovu zahtjeva vlasnika odnosno korisnika sjemenskog objekta koji ispunjava propisane uslove. Ukoliko ispunjava propisane uslove, priznavanje sjemenskog objekta se vrši na osnovu zahtjeva vlasnika, odnosno korisnika sjemenskog objekta.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana može podnijeti snabdjevač koji je vlasnik, odnosno korisnik zemljišta na kome se nalazi sjemenski objekat za koji se podnosi zahtjev.

Sadržaj zahtjeva iz stava 1 ovog člana, uslove koje treba da ispunjavaju sjemenski objekti za proizvodnju reproduktivnog materijala, način i postupak njihovog priznavanja, sadržaj i način izrade i objavljivanja liste sjemenskih objekata iz člana 10 stav 4 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

Troškove priznavanja i upisa u registar snosi podnosilac zahtjeva.

Član 12

Stručne poslove priznavanja sjemenskih objekata za proizvodnju reproduktivnog materijala poznatog porijekla i odabranog reproduktivnog materijala, vrši naučno-istraživačka institucija ili drugo pravno lice iz oblasti šumarstva koje ovlasti nadležni organ uprave (u daljem tekstu: ovlašćena institucija).

Stručne poslove priznavanja sjemenskih objekata za proizvodnju kvalifikovanog i testiranog reproduktivnog materijala vrši komisija koju obrazuje nadležni organ uprave.

Komisiju iz stava 2 ovog člana čine inženjeri šumarstva i stručnjaci sa užom specijalizacijom iz oblasti šumarstva.

Bliže uslove koje mora ispunjavati ovlašćena institucija i komisija iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 13

Sjemenskim objektima gazduje se na osnovu izvođačkih projekata, u skladu sa zakonom. Saglasnost na izvođački projekat daje nadležni organ uprave.

Sadržaj izvođačkih projekata iz stava 1 ovog člana i način njihove izrade, propisuje Ministarstvo.

Član 14

Sjemenski objekti pregledaju se najmanje jedanput godišnje u toku vegetacionog perioda.

Pregledom sjemenskih objekata utvrđuje se da li:

1) sjemenski objekat ispunjava uslove pod kojima je upisan u registar sjemenskih objekata;

2) se gazduje u skladu sa izvođačkim projektom iz člana 13 ovog zakona.

Sjemenske objekte pregleda ovlašćena institucija.

Izveštaji o pregledu dostavljaju se nadležnom organu uprave u pisanoj formi.

Član 15

Genetski modifikovan sjemenski objekat upisuje se privremeno, za period do najviše 10 godina, u registar sjemenskih objekata, kada se utvrdi da ne predstavlja opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Član 16

Radi priznavanja sjemenskih objekata za proizvodnju reproduktivnog materijala poznatog porijekla i reproduktivnog materijala iz kategorije odabran, kao i radi pravilne upotrebe reproduktivnog materijala, ustanovljavaju se regioni provenijencije.

Regione provenijencije, pojedinačno za vrste drveća sa liste iz člana 3 stav 2 ovog zakona, ustanovljava nadležni organ uprave, određuje im identifikacioni kod i predstavlja ih na karti.

Region provenijencije osnovnog materijala od koga je osnovana sjemenska plantaža, istovremeno predstavlja i region provenijencije reproduktivnog materijala proizvedenog u toj sjemenskoj plantaži.

Način ustanovljavanja regiona provenijencije, kriterijume za ustanovljavanje i potrebne podatke za regione provenijencije, propisuje Ministarstvo.

III PROIZVODNJA I PROMET REPRODUKTIVNOG MATERIJALA

Član 17

Proizvodnjom i prometom reproduktivnog materijala mogu se baviti privredna društva i preduzetnici koji su registrovani za obavljanje tih djelatnosti u skladu sa zakonom i koji su upisani u registar snabdjevača reproduktivnog materijala (u daljem tekstu: registar snabdjevača), koji ustanovljava nadležni organ uprave.

Fizička lica mogu proizvoditi reproduktivni materijal za sopstvene potrebe, ako su upisani u registar snabdjevača.

Lice iz st. 1 i 2 ovog člana upisuje se u registar snabdjevača ako ispunjava uslove u pogledu raspolaganja neophodnim zemljištem, objektima i tehnologijom i ako ima obezbijeđeno stručno rukovođenje poslovima proizvodnje, odnosno prometa reproduktivnog materijala.

Nadležni organ uprave donosi rješenje o upisu i brisanju iz registra snabdjevača.

Prilikom upisa u registar nadležni organ uprave određuje snabdjevaču identifikacioni broj.

Podaci iz registra snabdjevača su javni.

Bliže uslove iz stava 3 ovog člana, postupak upisa u registar snabdjevača, brisanja iz registra, sadržaj i način vođenja registra, propisuje Ministarstvo.

Član 18

Snabdjevač reproduktivnog materijala koji je upisan u registar snabdjevača dužan je da:

- proizvodi sjemenski materijal, djelove biljaka i reznice samo u sjemenskim objektima, koji su upisani u registar sjemenskih objekata;

- za proizvodnju sadnog materijala upotrebljava samo sjemenski materijal, djelove biljaka i reznice koje potiču iz priznatog sjemenskog objekta;

- pakuje, označava i stavlja u promet reproduktivni materijal u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita bilja;

- preduzima preventivne mjere i obavještava šumarskog inspektora o pojavi štetnih organizama ili zabranjenih vrsta u objektu proizvodnje, u skladu sa zakonom;

- obavještava nadležni organ uprave o svakoj promjeni podataka koji su sadržani u registru snabdjevača, najkasnije mjesec dana od dana nastanka promjene.

Snabdjevač reproduktivnog materijala dužan je da obavijesti nadležni organ uprave o ostvarenoj proizvodnji i prometu u toku godine, najkasnije do kraja tekuće godine.

Član 19

Snabdjevač reproduktivnog materijala dužan je da vodi knjigu evidencije reproduktivnog materijala.

U knjigu evidencije iz stava 1 ovog člana, upisuje se:

- broj rješenja iz registra snabdjevača;

- ime lica koje obavlja poslove stručnog rukovođenja proizvodnjom reproduktivnog materijala;

- plan rasadnika i matičnjaka sa jasno označenim dijelom gdje se proizvodi reproduktivni materijal vrsta iz člana 3 ovog zakona;

- vrsta, odnosno sorta i starost reproduktivnog materijala;

- količina ukupno primljenog, proizvedenog, prodatog i uništenog reproduktivnog materijala;

- podaci o načinu proizvodnje;

- vrsta i datum izvođenja radova;

- odgovorno lice.

Obrazac knjige evidencije propisuje Ministarstvo.

Član 20

Sadni materijal u rasadniku, odnosno matičnjaku, mora biti obilježen jasno vidljivim oznakama koje sadrže podatke o vrsti (narodni i naučni naziv) i starosti sadnog materijala.

Član 21

Reproduktivni materijal u svim fazama proizvodnje mora biti označen partijom, kojom će se obezbijediti odvojenost svake jedinice, prema:

- kodu i broju glavnog sertifikata iz člana 25 ovog zakona;
- vrsti drveća ili hibrida;
- kategoriji reproduktivnog materijala;
- sjemenskom objektu iz koga potiče;
- namjeni;
- identifikacionom kodu regiona provenijencije;
- porijeklu;
- godini uroda iz koje potiče sjemenski materijal;
- starosti i obliku sadnica i reznica koje se vode kao sadni materijal;
- obliku i trajanju uzgoja po vrsti drveća.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana, navodi se i da li je materijal genetski modifikovanog porijekla.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dozvoljeno je miješanje reproduktivnog materijala, koji potiče iz istog:

- 1) područja provenijencije i to iz dva ili više različitih sjemenskih objekata unutar kategorije "poznato porijeklo" ili unutar kategorije "odabran";
- 2) sjemenskog objekta u različitim godinama uroda sjemena.

Član 22

Reproduktivni materijal može se staviti u promet samo ako ispunjava propisane uslove iz oblasti zaštite bilja i ako:

- je kategorisan u skladu sa članom 5 ovog zakona;
- je pribavljen glavni sertifikat u skladu sa članom 25 ovog zakona;
- je odgovarajućeg kvaliteta naročito u pogledu veličine, zdravstvenog stanja i drugih opštih karakteristika reproduktivnog materijala;
- posjeduje dokument snabdjevača koji je izdat u skladu sa ovim zakonom;
- je pakovan i etiketiran na način koji omogućava provjeru njegove istovjetnosti.

Reproduktivni materijal u prometu mora odgovarati kvalitetu označenom u deklaraciji o kvalitetu reproduktivnog materijala.

Deklaraciju - etiketu o kvalitetu reproduktivnog materijala izdaje snabdjevač, u skladu sa ovim zakonom.

U slučaju prometa reproduktivnog materijala vrste *Populus* sp., na deklaraciji - etiketi snabdjevača mora biti upisan klasifikacioni broj.

Kriterijume za opšte karakteristike, odgovarajući kvalitet i količinu, kategorije kvaliteta, način etiketiranja, pakovanja i razvrstavanja reproduktivnog materijala u kvalitetne kategorije, propisuje Ministarstvo.

Član 23

Reproduktivni materijal stavlja se u promet u vidu pošiljki, a na osnovu pripadnosti partijama u skladu sa članom 21 ovog zakona, sa deklaracijom koji izdaje snabdjevač reproduktivnog materijala.

Sjemenski materijal u prometu mora biti u zapečaćenim i plombiranim pošiljkama.

Pri prometu sjemena, u deklaraciju snabdjevača iz stava 1 ovog člana, upisuju se dopunski podaci koji se odnose na čistoću, klijavost, težinu i održivost sjemena.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, kada se u promet stavljaju male količine sjemena ili u slučaju potrebe za brзом dostupnošću sjemena iz uroda tekuće godine, u deklaraciju snabdjevača iz stava 1 ovog člana, ne upisuju se podaci koji se odnose na klijavost i održivost sjemena.

Oblik i sadržaj deklaracije iz stava 1 ovog člana, bliži sadržaj dopunskih podataka iz stava 3 ovog člana i izuzetke iz stava 4 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 24

U promet se može staviti samo reproduktivni materijal poznatog porijekla, odabran, kvalifikovan ili testiran.

U promet se može staviti samo reproduktivni materijal hibrida koji je odabran, kvalifikovan ili testiran.

U promet se može staviti samo reproduktivni materijal topola koji je kvalifikovan ili testiran.

U promet se može staviti reproduktivni materijal koji potiče od genetski modificovanih organizama samo ako je testiran i ako ispunjava uslove propisane posebnim zakonom.

U slučaju prometa reproduktivnog materijala iz stava 4 ovog člana, uz pošiljku se stavlja etiketa koja će jasno ukazivati na činjenicu da se radi o genetski modificovanom materijalu.

Član 25

Za svaku partiju reproduktivnog materijala proizvedenog u sjemenskom objektu, snabdjevaču se izdaje glavni sertifikat o istovjetnosti reproduktivnog materijala (u daljem tekstu: glavni sertifikat), koji važi za sav reproduktivni materijal, koji je proizveden iz tog sjemenskog objekta.

Glavni sertifikat izdaje ovlašćena institucija.

Za reproduktivni materijal iz uvoza glavni sertifikat izdaje ovlašćena institucija zemlje izvoznice.

Glavni sertifikat sadrži:

- kod i broj glavnog sertifikata;
- datum izdavanja glavnog sertifikata;
- botaničko ime vrste drveća ili vještački ukrštene vrste;
- naziv, sjedište i registarski broj snabdjevača;
- oblik reproduktivnog materijala;
- količinu reproduktivnog materijala;
- kategoriju reproduktivnog materijala;
- svrhu upotrebe reproduktivnog materijala;
- vrstu sjemenskog objekta;
- broj sjemenskog objekta iz registra sjemenskih objekata;
- lokaciju sjemenskog objekta;
- region provenijencije;
- druge podatke.

Član 26

Glavni sertifikat se izdaje najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka proizvodnje sjemenskog materijala u objektu snabdjevača ili od dana proizvodnje reznica, djelova biljaka ili sjemena u sjemenskom objektu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kada proizvođač želi doraditi sjemenski materijal van područja Crne Gore, glavni sertifikat se izdaje najkasnije u roku od 10 dana od dana završetka proizvodnje sjemenskog materijala.

Za partiju reproduktivnog materijala koji je dobijen miješanjem reproduktivnog materijala u skladu sa članom 21 stav 3 ovog zakona, izdaje se glavni sertifikat.

Glavni sertifikat se izdaje i u slučaju ponovnog vegetativnog razmnožavanja u sjemenskom objektu, u kategorijama odabran, kvalifikovan i testiran.

Troškove izdavanja glavnog sertifikata snosi snabdjevač.

Bliži sadržaj, oblik glavnog sertifikata za reproduktivni materijal koji je dobijen iz pojedinačnih vrsta sjemenskih objekata i postupak dobijanja glavnog sertifikata propisuje Ministarstvo.

Član 27

Reproduktivni materijal može uvoziti samo snabdjevač koji je upisan u registar snabdjevača.

Reproduktivni materijal se može uvoziti samo ako su uslovi proizvodnje i prometa, postupak dobijanja propisanih odobrenja i nadzor snabdjevača, koji su propisani u državi izvoznici, istovjetni sa uslovima i postupcima propisanim ovim zakonom.

Nadležni organ uprave može, po službenoj dužnosti ili na predlog snabdjevača, provjeriti ispunjenost uslova za priznavanje istovjetnosti reproduktivnog materijala iz uvoza.

Nadležni organ uprave određuje sjemenske objekte i regione provenijencije iz kojih se može uvoziti reproduktivni materijal.

Član 28

Kada je na području Crne Gore, usljed nedostatka reproduktivnog materijala određenih vrsta drveća ili hibrida, ugroženo snabdijevanje krajnjih korisnika reproduktivnim materijalom, može se dozvoliti uvoz reproduktivnog materijala, iako ne ispunjavaju sve uslove za promet iz ovog zakona s tim što moraju ispunjavati propisane uslove koji se odnose na zdravstvenu ispravnost, u skladu sa zakonom.

Prilikom stavljanja u promet reproduktivnog materijala koji se uvozi u skladu sa stavom 1 ovog člana, u deklaraciji snabdjevača mora biti navedena izjava "Ne ispunjava sve propisane uslove", kao i podaci koje uslove reproduktivni materijal ne ispunjava.

Bliže uslove koje trebaju da ispunjavaju određene vrste drveća i hibrida iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 29

Snabdjevač koji uvozi reproduktivni materijal mora prijaviti pregled pošiljke fitosanitarnom inspektoru pred uvoz.

Fitosanitarni inspektor pregledom ustanovljava ispunjenost uslova za uvoz iz čl. 27 i 28 ovog zakona.

Dozvolu za uvoz izdaje nadležni organ uprave.

Detaljan postupak uvoza i način priznavanja istovjetnosti reproduktivnog materijala iz uvoza propisuje Ministarstvo.

Član 30

Nadležni organ uprave vodi evidenciju prometa i upotrebe reproduktivnog materijala na području Crne Gore.

Evidencija iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o snabdjevačima, porijeklu, godinama sakupljanja, sjetve i sadnje, vremenu, količinama, obliku, kategorijama, provenijenciji, korisnicima i izdatim dozvolama za uvoz, za sav reproduktivni materijal koji se proizvodi ili stavlja u promet na području Crne Gore.

IV UPOTREBA REPRODUKTIVNOG MATERIJALA

Član 31

Za namjene iz člana 3 ovog zakona, na reproduktivni materijal se primjenjuju propisi o šumama i zaštiti prirode.

Za namjene iz člana 3 stav 1 al. 1 i 2 ovog zakona, upotrebljava se reproduktivni materijal koji pripada kategorijama "odabran", "kvalifikovan" ili "testiran".

U slučaju nedostatka reproduktivnog materijala iz kategorija iz stava 2 ovog člana, dozvoljena je upotreba reproduktivnog materijala iz kategorije "poznato porijeklo", u skladu sa ovim zakonom.

Za upotrebu reproduktivnog materijala za organsku proizvodnju, odnosno korišćenje biomase, Ministarstvo propisuje posebne uslove, u skladu sa zakonom.

Član 32

Ako se utvrdi da bi upotreba reproduktivnog materijala, sa aspekta fenotipskih i genetskih karakteristika, imala negativan uticaj na šumu, životnu sredinu, genetski fond ili biodiverzitet u Crnoj Gori, zabranjuje se promet takvog materijala, u skladu sa zakonom.

O zabrani iz stava 1 ovog člana odlučuje nadležni organ uprave.

O zabrani prometa genetski modifikovanog reproduktivnog materijala odlučuje se u skladu sa propisima o genetski modifikovanim organizmima i zaštiti prirode.

Rješenje iz stava 3 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Način utvrđivanja negativnih uticaja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove zaštite životne sredine.

V STRUČNA KONTROLA PROIZVODNJE REPRODUKTIVNOG MATERIJALA

Član 33

Snabdjivač reproduktivnog materijala prijavljuje proizvodnju reproduktivnog materijala nadležnom organu uprave.

Prijava za kontrolu proizvodnje sjemenskog materijala podnosi se 30 dana prije početka sakupljanja sjemena.

Prijava za kontrolu proizvodnje sadnog materijala i vegetativnih djelova biljke podnosi se najkasnije 15 dana prije sjetve sjemena ili sadnje vegetativnih djelova biljaka.

Prijava za kontrolu proizvodnje reproduktivnog materijala topola i vrba podnosi se najkasnije do 1. marta tekuće godine.

Član 34

Kontrola proizvodnje sjemenskog materijala vrši se u godini sakupljanja sjemena.

Kontrola proizvodnje sadnog materijala i djelova biljaka namjenjenih za proizvodnju sadnog materijala, vrši se jednom u toku perioda vegetacije.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, kontrola proizvodnje reproduktivnog materijala topola i vrba vrši se dva puta u toku perioda vegetacije.

Kontrolu proizvodnje reproduktivnog materijala obavlja ovlašćena institucija koje ovlasti nadležni organ uprave, u skladu sa članom 12 stav 1 ovog zakona.

Član 35

Ovlašćena institucija izdaje snabdjivaču zapisnik o izvršenoj kontroli i kopiju zapisnika dostavlja nadležnom organu uprave.

Ovlašćena institucija uzima uzorke reproduktivnog materijala i utvrđuje kvalitet i zdravstveno stanje, u skladu sa zakonom.

Ovlašćena institucija dostavlja uzorak sjemena iz sjemenskih objekata nadležnom organu uprave za potrebe iz člana 42 ovog zakona.

Način vršenja kontrole proizvodnje, obrazac prijave za kontrolu proizvodnje, obrazac zapisnika o kontroli u toku procesa proizvodnje, obrazac deklaracije o kvalitetu i način izdavanja deklaracije propisuje Ministarstvo.

Član 36

Izvođenje laboratorijskih analiza i testova reproduktivnog materijala obavlja ovlaštena institucija.

Institucija iz stava 1 ovog člana mora imati odgovarajuću stručnu, prostornu i tehničku osposobljenost za obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana, u skladu sa zakonom.

Visina naknade za laboratorijske analize i ostale preglede propisane ovim zakonom moraju odgovarati stvarnim troškovima pruženih usluga.

Troškovi dodatnih analiza koje se vrše na osnovu inspekcijskih naloga, padaju na teret budžeta Crne Gore, ukoliko analize pokažu da je reproduktivni materijal ispravan u pogledu kvaliteta i zdravstvenog stanja, a ako analize pokažu da se radi o reproduktivnom materijalu koji nije ispravan, troškovi padaju na teret snabdjevača reproduktivnog materijala.

VI DORADA REPRODUKTIVNOG MATERIJALA

Član 37

Dorada sjemena obuhvata sušenje, trušenje, čišćenje, kalibriranje, utvrđivanje kvaliteta, pakovanje, zatvaranje ambalaže, plombiranje, smještaj i čuvanje.

Dorada sjemena obuhvata i dezinfekciju i dezinsekciju, kao i tretiranje sjemena bakterijskim i biostimulativnim sredstvima.

Dorada sadnica i vegetativnih djelova biljaka obuhvata klasiranje, pakovanje, smještaj i čuvanje.

Član 38

Doradu reproduktivnog materijala može vršiti snabdjevač i registrovani dorađivač (u daljem tekstu: dorađivač) koji ima:

- radni prostor i opremu za doradu i čuvanje reproduktivnog materijala, odvojeno po partijama;

- za stručno rukovođenje poslovima dorade reproduktivnog materijala zaposlenog inženjera šumarstva - odsjek šumarstvo, sa najmanje dvije godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom.

Član 39

Pošiljku nedorađenog sjemena na doradu mora pratiti sertifikat izdat u skladu sa članom 25 ovog zakona.

Nakon dorade sjemena dorađivač pribavlja glavni sertifikat za dorađeni reproduktivni materijal.

Član 40

Dorađivač je dužan da vodi knjigu evidencije o doradi reproduktivnog materijala.

Knjiga evidencije iz stava 1 ovog člana sadrži sljedeće podatke: datum prijema, vrstu i količinu nedorađenog reproduktivnog materijala, proizvođača nedorađenog reproduktivnog materijala, datum dorade, vrstu i količinu dorađenog reproduktivnog materijala, datum isporuke, vrstu i količinu isporučenog dorađenog reproduktivnog materijala i lice kome je isporučen dorađen reproduktivni materijal.

VII REZERVE SJEMENSKOG MATERIJALA

Član 41

Poslove unaprjeđenja uzgoja šuma i obezbjeđenja dovoljnih količina raspoloživog reproduktivnog materijala vrši nadležni organ uprave u sjemenskom centru.

Poslovi iz stava 1 ovog člana vrše se u posebnoj organizacionoj jedinici nadležnog organa uprave.

Član 42

Sastavni djelovi sjemenskog centra su skladište sjemenskog materijala (u daljem tekstu: sjemensko skladište) i sjemenska banka reproduktivnog materijala (u daljem tekstu: sjemenska banka).

U sjemenskom skladištu se deponuju i čuvaju uzorci sjemenskog materijala koje obezbjeđuje nadležni organ uprave i uzorci iz člana 35 ovog zakona.

Rezerve sjemenskog materijala iz sjemenskog skladišta upotrebljavaju se za obnovu šuma sadnjom ili sjetvom.

Određena količina sjemenskog materijala iz sjemenskog skladišta deponuje se u sjemensku banku.

Član 43

Način ustanovljavanja sjemenskog skladišta i sjemenske banke u odnosu na vrste šumskog drveća, regione provenijencije, kategorije i količine, kao i čuvanja i korišćenja sjemenskog materijala u sjemenskom skladištu i sjemenskoj banci, propisuje Ministarstvo.

VIII INFORMACIONI SISTEM

Član 44

Jedinstveni informacioni sistem vodi nadležni organ uprave.

Nadležni organ uprave prikuplja i koristi podatke i informacije koje posjeduju ministarstva, organi državne uprave i druga pravna lica sa javnim ovlašćenjima, na osnovu ovog zakona.

Nadležni organ uprave, u svrhe iz stava 1 ovog člana, može koristiti topografsko-katastarske karte i planove i digitalne ortofotografske karte i planove.

Organi koji raspolažu podacima iz st. 1 i 2 ovog člana, dužni su nadležnom organu uprave bez naknade omogućiti korišćenje podataka i informacija kojima upravljaju ili raspolažu, ako se ti podaci i informacije vode u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti.

Nadležni organ uprave dostavlja podatke i informacije, iz informacionog sistema iz stava 1 ovog člana, drugim organima državne uprave, kada su im te informacije i podaci potrebni za obavljanje zakonom utvrđenih poslova iz njihove nadležnosti, pravnim licima, kada su im potrebni za izvršavanje poslova na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom.

Član 45

Ministarstvo odnosno nadležni organ uprave u okviru odgovarajuće međunarodne saradnje razmjenjuje sa srodnim institucijama podatke i informacije o:

- sjemenskim objektima upisanim u registar sjemenskih objekata;
- snabdjevačima upisanim u registar snabdjevača;
- područjima provenijencije;
- proizvodnji i prometu šumskog reproduktivnog materijala u Crnoj Gori;
- uvozu i izvozu reproduktivnog materijala;
- zabrani korišćenja određenog reproduktivnog materijala;
- izdatim glavnim sertifikatima.

IX MONITORING I PRAVO NA ŽALBU

Član 46

Radi postizanja istovjetnosti reproduktivnog materijala u svim fazama proizvodnje i prometa i praćenja cjelokupnog procesa proizvodnje reproduktivnog materijala u sjemenskom objektu do njegove isporuke krajnjem korisniku, u okviru utvrđenih nadležnosti, vrši nadležni organ uprave.

Član 47

Protiv rješenja nadležnog organa uprave donesenog na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom može se izjaviti žalba.

Po žalbi iz stava 1 ovog člana odlučuje Ministarstvo.

X NADZOR

Član 48

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo preko šumarskih inspektora, u skladu sa zakonom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana inspekcijski nadzor koji se odnosi na uvoz reproduktivnog materijala vrši organ uprave nadležan za poslove zdravstvene zaštite bilja preko fitosanitarnih inspektora, u skladu sa zakonom.

Član 49

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, šumarski inspektor ima i ovlašćenja da:

- provjerava da li se reproduktivni materijal proizvodi, dorađuje, stavlja u promet i upotrebljava u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu njega;
- vrši provjeru nad sprovođenjem izvođačkih projekata sjemenskih objekata;
- provjerava da li snabdjevači reproduktivnog materijala koji su upisani u registar snabdjevača ispunjavaju uslove iz ovog zakona;
- kontrolise da li snabdjevač reproduktivnog materijala obavlja djelatnost u skladu sa ovim zakonom;
- provjerava da li proizvođač reproduktivnog materijala vodi knjigu evidencije reproduktivnog materijala;
- provjerava da li je sadni materijal u rasadniku, odnosno matičnjaku, obilježen oznakama u skladu sa ovim zakonom;
- utvrđuje da li reproduktivni materijal koji se nalazi u prometu, izuzev kada se radi o uvozu, ispunjava propisane uslove iz oblasti zaštite bilja;
- provjerava da li dorađivač reproduktivnog materijala vodi knjigu evidencije o doradi reproduktivnog materijala;
- vrši kontrolu da li se povjereni poslovi vrše u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu njega.

Član 50

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, fitosanitarni inspektor ima i ovlašćenja da:

- provjerava reproduktivni materijal i dokumentaciju snabdjevača prilikom uvoza;
- provjerava ispunjenost uslova za uvoz reproduktivnog materijala.

Član 51

Kad utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis ili da se ne poštuju propisani standardi i normativi, šumarski inspektor je obavezan da, pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

- naredi otklanjanje nepravilnosti u pogledu pakovanja, označavanja, kvaliteta i drugih uslova, koje mora ispunjavati reproduktivni materijal;

- zabrani promet, ako se ustanovi da reproduktivni materijal ne odgovara podacima u dokumentu;

- naredi i nadzire uništavanje reproduktivnog materijala, ako se ustanovi da nije proizveden u skladu sa ovim zakonom;

- zabrani proizvodnju, doradu, određivanje kvaliteta i stavljanje u promet ako zato nijesu ispunjeni propisani uslovi i ako se ove djelatnosti obavljaju bez dokaza o ispunjenosti ovih uslova.

Član 52

Kad utvrdi da je povrijeđen zakon ili da se ne poštuju propisani standardi i normativi, fitosanitarni inspektor je obavezan da, pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

- zabrani promet, ako se ustanovi da reproduktivni materijal ne odgovara podacima u dokumentu;

- zabrani uvoz reproduktivnog materijala koji se ne vrši u skladu sa ovim zakonom.

XI KAZNENE ODREDBE

Član 53

Novčanom kaznom od pedesetostrukog do dvjestapedesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, ako:

- 1) za osnivanje i obnavljanje šuma koristi reproduktivni materijal poznatog porijekla suprotno uslovima iz člana 6 ovog zakona;

- 2) za proizvodnju reproduktivnog materijala, ne koristi samo sjemenske objekte koji su priznati u skladu sa ovim zakonom i upisani u registar sjemenskih objekata (član 8 stav 1);

- 3) sjemenskim objektima ne gazduje na osnovu izvođačkih projekata, u skladu sa zakonom (član 13 stav 1);

- 4) izvještaj o pregledu sjemenskog objekta ne dostavi nadležnom organu uprave u pisanoj formi (član 14 stav 4);

- 5) se bavi proizvodnjom i prometom reproduktivnog materijala a nije registrovan za obavljanje tih djelatnosti i upisan u registar snabdjevača (član 17 stav 1);

- 6) ne postupi u skladu sa nekom od obaveza iz člana 18 stav 1 ovog zakona;

- 7) se u prometu nađe reproduktivni materijal koji ne ispunjava propisane uslove iz oblasti zaštite bilja, kao i druge uslove iz člana 22 stav 1 ovog zakona; reproduktivni materijal u prometu ne odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji o kvalitetu tog materijala ili nema na deklaraciji -etiketi snabdjevača upisan klasifikacioni broj za vrstu *Populus sp.* (član 22 st. 2 i 4);

- 8) sjemenski materijal u prometu nije u zapečaćenim i plombiranim pošiljkama, ili, pri prometu sjemena u dokumentu snabdjevača ne upiše dopunske podatke za sjeme (član 23 st. 2 i 3);

- 9) stavi u promet reproduktivni materijal suprotno uslovima iz člana 24 ovog zakona;

- 10) uveze reproduktivni materijal a nije upisan u registar snabdjevača (član 27 stav 1);

11) ne upotrebljava reproduktivni materijal u skladu sa članom 31 st. 1, 2 i 3 ovog zakona;

12) izvrši upotrebu reproduktivnog materijala kome je zabranom prometa zabranjena njegova upotreba (član 32 stav 1);

13) se bavi doradom reproduktivnog materijala, a ne ispunjava uslove iz člana 38 ovog zakona.

Novčanom kaznom od petostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana odgovorno lice u privrednom društvu, drugom pravnom licu ili nadležnom organu.

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od šest mjeseci do jedne godine.

Član 54

Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestastrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, ako:

1) reproduktivni materijal koji je u obliku sadnog materijala ili djelova biljke a koji nije namijenjen za korišćenje u šumarstvu i reproduktivni materijal koji koristi za naučna istraživanja i izvođenje eksperimenata, u skladu sa posebnim programom, u prometu ne prati dokument proizvođača sa naznakom: "Nije za upotrebu u šumarstvu" ili dozvola izdata od strane nadležnog organa uprave (član 4 st. 2 i 3);

2) ne ustanovi i vodi registar sjemenskih objekata za proizvodnju reproduktivnog materijala (član 10 stav 1);

3) u registar sjemenskih objekata privremeno ne upiše genetski modifikovani sjemenski objekat, kada se utvrdi da ne predstavlja opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu (član 15);

4) ne ustanovi regione provenijencije pojedinačno za vrste drveća ili im ne odredi identifikacioni kod (član 16 stav 2);

5) ne obavještava nadležni organ uprave o ostvarenoj proizvodnji i prometu reproduktivnog materijala u toku godine, najkasnije do kraja tekuće godine (član 18 stav 2);

6) ne vodi knjigu evidencije reproduktivnog materijala (član 19 stav 1);

7) sadni materijal u rasadniku, odnosno matičnjaku, ne obilježi jasno vidljivim oznakama koje sadrže podatke o vrsti (narodni i naučni naziv) i starosti sadnog materijala (član 20);

8) u svim fazama proizvodnje reproduktivni materijal ne označi u skladu sa članom 21 st. 1, 2 i 3 ovog zakona;

9) za svaku partiju reproduktivnog materijala proizvedenog u sjemenskom objektu ne pribavi glavni sertifikat o istovjetnosti reproduktivnog materijala (član 25 stav 1);

10) ne pribavi glavni sertifikat o istovjetnosti reproduktivnog materijala u roku iz člana 26 st. 1 ili 2 ovog zakona;

11) ne pribavi glavni sertifikat u skladu sa članom 26 st. 3 i 4 ovog zakona;

12) ne vodi evidenciju prometa ili upotrebe reproduktivnog materijala (član 30);

13) ne podnese nadležnom organu uprave prijavu za kontrolu proizvodnje reproduktivnog materijala ili ako je ne podnese u propisanom roku (član 33);

14) pošiljku nedorađenog sjemena na doradu ne prati dokument izdat u skladu sa članom 25 ovog zakona ili nakon dorade sjemena ne pribavi glavni sertifikat za dorađeni reproduktivni materijal (član 39);

15) ne vodi knjigu evidencije o doradi reproduktivnog materijala (član 40 stav 1).

Novčanom kaznom od trostrukog do petnaestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana odgovorno lice u privrednom društvu, drugom pravnom licu ili nadležnom organu.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 55

Privredna društva, preduzetnici i fizička lica, koji se bave proizvodnjom i prometom reproduktivnog materijala dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 56

Sjemenski centar će se organizovati u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 57

Propisi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donijeće se u roku od devet mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu Zakona o priznavanju sorti poljoprivrednog i šumskog bilja ("Službeni list SRJ", br. 12/98 i 37/02) i Zakona o sjemenu i sadnom materijalu ("Službeni list RCG", br. 39/92 i 59/92), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 58

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o priznavanju sorti poljoprivrednog i šumskog bilja ("Službeni list SRJ", br. 12/98 i 37/02), koje se odnose na priznavanje sorti sjemena i sadnog materijala šumskog bilja i odredbe Zakona o sjemenu i sadnom materijalu ("Službeni list RCG", br. 39/92 i 59/92), koje se odnose na sjeme i sadni materijal šumskog bilja.

Član 59

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore",

SU-SK Broj 01-226/7

Podgorica, 5. juna 2007. godine

Ustavotvorna skupština Republike Crne Gore

Predsjednik,

Ranko Krivokapić, s.r.